

S. Sayısı : 41

**1948 yılı
Devlet Havayolları G. M.
Bütçesi**

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/252)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71/927

6/2697

30 . IX . 1947

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Katma bütçe ile idare edilen Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün Bakanlar Kurulunca 30 .IX .1947 tarihinde Büyük Millet Meclisine sunulması kararlaştırılan 1948 yılı Bütçe Kanunu tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

H. Saka

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 malî yılı Gelir ve Gider bütçesine ait gerekçe tasarısı

Millî sınırlar içindeki hava hatlarını komşu memleketlere nazaran büyük bir üstünlük ve milletimize yakışan bir gurur ve başarı ile işleten Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü bu sene ilk defa olarak Milletlerarası rekabet sahasına atılmış bulunmaktadır.

Milletlerarası tarifelerin tesbit edilmiş olması ve rekabetin yürürlükte olan anlaşmalar gereğince menedilmiş bulunması açılmış ve açılacak olan hatlarda bu İdareye büyük ümitler vermektedir.

1944 tarihli Şikago Anlaşması gereğince halen memleketimize birçok yabancı Devlet uçakları gelmekle beraber bunlardan bir kısmı da başka istikametlere gitmek üzere memleketimizden geçmektedirler.

Coğrafi durumumuzun çok müsait olması ve elde bulunan tesisatın kifayetli ve personelinin yeteri kadar çalışması işliyen bu havayolları sayısının artmasında büyük bir âmil olmuştur.

Memleketimize gelen ve gelecek olan hava hatlarının sayısının artması bir taraftan bir yabancı döviz kaynağı olurken diğer taraftan Genel Müdürlüğün görevlerine de Şigako Anlaşması gereğince yapılan ve yapılması lâzımgelen ödevleri yüklemiş bulunmaktadır.

Bu uçakların teknik kontrolleri, meydanlardan ikmalleri, lüzumlu basit tamirlerinin icabında yapılmalarını sağlaması ve saire gibi hizmetleri bu meydana saymak kabildir.

Memleket havalarının çok kısa bir zamanda milletlerarası büyük bir önem kazanması, iç hava hatlarının dev adımlarıyla elde ettiği gelişme, hava emniyetinin mümkün olduğu kadar yüksek bir seviyede sağlanmasını icabettirmiş ve böylece bir takım meydanların modern bir halde inşa edilmeleriyle bunların her türlü teknik vasıtalarla teşhizi cihetine gidilmiştir. 4860 ve 5076 sayılı kanunlarla verilen yetkiye dayanılarak Amerikan firmalarıyla aktedilen anlaşmalar gereğince Ankara'da Esenboğa ve İstanbul'da Yeşilköy meydanları bugün milletler arasında yürürlükte olan standartlara göre birinci sınıf birer milletlerarası hava meydanı olarak inşa edilecek ve Eskişehir,

Afyon, Konya, İzmir, Adana meydanları ise her türlü hava şartları altında gece ve gündüz uçuşa müsait bir hale getirilmekle beraber Elâzığ, Erzurum gibi meydanlarımızda bir kısım fennî aletlerle teçhiz edileceklerdir.

Bu modern tesisatın kurulmasından sonra bugün iş gören tesisat tâli birtakım meydanlara kaldırılacak ve böylelikle Genel Müdürlüğün işlediği teknil meydanlar asrın en modern ve süratli cihazlarıyla teçhiz edilmiş bulunacaklardır.

Gerek millî ve gerekse milletlerarası hava hatlarının her türlü hava şartları altında gece ve gündüz işlemleri hava nakliyatının büyük ölçüde gelişmesini sağlayacaktır. Bunun önemi ise her türlü müşahededen varestedir.

Millî ve milletlerarası hava nakliyatının artması İdareyi çeşitli meselelerle karşı karşıya bırakmıştır. Bunların en önemlilerinden birisi ve şüphesiz en modern, rahat ve süratli bir vasıta ile herhangi bir meydana gelen bir yolcunun şehire ve şehirden meydana nakladilmesi keyfiyetidir.

İdare bunun üzerinde de lâyük olan önemle durmakta ve evvelce yapılan tren seferlerinin yerine daha süratli ve rahat servis olan otobüs servisini ikame etmiş bulunmaktadır.

Milletlerarası önemi olan meselelerden birisi de hergün sayısı biraz daha artan yabancı hava şirketlerinin memleketimizdeki çeşitli işlerinin görülmesidir.

Dünya üzerinde bütün hava şirketleri genel acentahklarını birbirlerine verecek bu gibi komisyonlardan birbirlerini istifade ettirmeye çalışırlar. Bu hususta idarenin dikkat nazarını çekmiş ve buna lâyük olan önem verilmiş ve verilmeye çalışılmıştır.

Genel Müdürlük 1947 yılı zarfından şimdiye kadar tarihinde görülmemiş bir hava seyrüsefer programı tatbik etmiş ve bunu muvaffakiyetle başarmıştır. Bu muvaffakiyet yalnız seyrüseferin sıklığı ile kendini göstermemiş aynı zamanda elde edilen gelirden o nispette yüksek olmuştur.

Bununla beraber sık ve muntazam hava seferlerinin yapılması için her şeyden evvel malzeme, yedek parça, takım ve nihayet yetişmiş personel ile bunlar için geniş masraflara ihtiyaç bulunduğunu da hatırdan çıkarmamak lâzımdır.

Şunu önemle de nazarı dikkate almak lâzımdırki dünya üzerinde hiçbir hava hattı komünikasyon, navigasyon, meteoroloji, meydan tesisatı, tamir işleri gibi hususları kendisi yapmaz. Bugün işliyen hava hatlarının hemen hepsi yalnız uçuşlar yapmakta ve yukarıda bahsi geçen tesislere ait buldukları hükümetler veya belediyeler tarafından işletilmekte ve böylece hava hatları bunlardan dolayı herhangi bir suretle borçlandırılmamaktadır.

Buna mukabil Havayolları İşletme Genel Müdürlüğü teknil bu yer tesisatını hava hatlarıyla birlikte ahenkli bir şekilde işletmektedir. Devlet tarafından işletilmesi zaruri olan ve böylelikle bir (Gider) durumu arzeden bu işlerdir ki havayollarının kazanç elde etmesine imkân bırakılmaktadır.

Bu sebepten Genel Müdürlüğe sürekli şekilde Hazineден yardım yapılması bir zaruret olmuş olur.

Genel Müdürlük 1946 yılında bir milyon küsur lira gelir toplamış ve 1947 yılındaki altı aylık gelir istatistiğine göre yıl sonuna kadar iki milyon liradan fazla gelir elde edileceği anlaşıldığından 1948 yılı servis programlarına nazaran bu gelirin 2, 3 milyon liraya kadar yükseleceği şimdiden sabit olmuş gibidir.

Genel Müdürlük ilk kuruluşundanberi kendisine verilen ödevi başarmaya çalışmış ve bugün milletlerarasında kendisine en emniyetli hava hatlarından birisi denilmek ve anılmak şerefini kazanmıştır.

Komşu memleketlere karşı sivil havacılık alanında elde ettiğimiz büyük farklar ve üstünlüğümüz bu memleketlerin benzeri servislerinin tetkikinde kolaylıkla göze çarpar.

Bu itibarla Devlet Hava Yolları Genel Müdürlüğünün 1948 akcahı yılı 18 776 870 lira üzerinden hazırlanmış ve Yüce Kamutaya sunulduğundan yukarıda belirtilen hizmetlerin vaktinde yapılmasını temin için istenilen ödeneğin şimdiye kadar her hususta yardımını esirgemeyen Millî Kamutaya kabul edileceği kuvvetle ümit edilmektedir.

1948 yılı Bütçe Kanunu tasarımasının birinci maddesinde yazılı 18 776 870 liraya ait bölümlerin müfredatı aşağıda açıklanmıştır :

B.	1947 Lira	1948 Lira
----	--------------	--------------

1	217 100	218 900
---	---------	---------

5027 sayılı Kanun gereğince verilen temsil ödeneği olarak 1 800 lira fazlasıyla 1948 yılı için 218 900 lira teklif olunmuştur.

2	1 468 740	1 566 180
---	-----------	-----------

Uçakların emniyetle seyrini temin için kurulacak renk teşkilâtında çalıştırılacak bir kısım personel (D) cetveline eklenmiş ve mevcut personelin ücretleri de teadül nispetlerine uygunluğu temin için birer miktar zam yapılarak 97 440 lira fazlasıyla teklif edilmiştir.

3	115 200	114 900
---	---------	---------

Geçen yıla ait ödenekten 300 lira düşülerek 114 900 lira teklif olunmuştur.

4	14 196	14 196
---	--------	--------

Geçen yıla ait ödeneğin kâfi geleceği anlaşıldığından aynen teklif olunmuştur.

5	20 000	20 000
---	--------	--------

Geçen yıla ait ödeneğin kâfi geleceği anlaşıldığından aynen teklif olunmuştur.

6	17 900	17 900
---	--------	--------

Geçen yıla ait ödeneğin kâfi geleceği anlaşıldığından aynen teklif olunmuştur.

7	155 000	185 000
---	---------	---------

1948 yılı uçak servis programına nazaran memleket iç ve dışında 5 000 000 kilometre kadar uçuş yapılacağı hesap edildiğinden uçak müfredatına verilmekte olan uçuş kilometre parası için geçen yıla nazaran 30 000 lira fazlasıyla teklif edilmiştir.

8	100 000	116 500
---	---------	---------

Hergün teşkilâtın genişlemesinden dolayı mevcut meydanların ihtiyaçları karşılanamamakta ve dolayısıyla kırtasiye malzeme fiyatları geçen yıla nazaran fazla fiyatla satın alınmakta olmasından dolayı kırtasiye maddesine 3 000 lira ve Yeşilköy'de yaptırılan yeni meydan binasıyla Genel Müdürlük için Ankara şehrinde kiralanmış binanın aydınlatma gideri için 4 000 lira ve evvelece İş Bankasıyla yapılan anlaşma gereğince gerek meydanlarda toplanan bilet, bagaj satış paralarının merkeze getirilmesi ve gerekse merkezden meydanlar için yapılan tediyat karşılığında para nakil ücreti verilmemekte iken mezkûr bankadaki hesap 4431 sayılı Kanun gereğince C. Merkez Bankasına aktarılmış ise de bu bankanın taşra teşkilâtı ancak birkaç yerde bulunmasından dolayı

B.	1947 Lira	1948 Lira	
			diğer bankalar eliyle yapılan para nakil ücreti ve- rilmek zorunda kalınmasına ve yabancı memleket- lerden satın alınan malzeme bedellerinin tediye ücretine ait nakil masrafı da bu tertipten ödenme- sine binaen geçen yıla nazaran 9 500 lira fazlasıyla teklif edilmiştir.
9	16 500	20 000	Her yıl bastırılacak kâğıtların ve satınalma be- dellerinde ve tab'iyye ücretlerinde görülen yük- seliş dolayısıyla 3 500 lira fazla ödenek istenil- miştir.
10	23 539	29 000	Posta ve telgraf ücretlerinin tam tarifeye tâbi olmasından ve yabancı memleketlerle fazla muha- bere yapılmasından dolayı bu bölüme 5 461 lira fazla ödenek eklenilmiştir.
11	30 000	45 000	Millî Korunma Kanunu gereğince konuklardan gayri mahallerin kira bedellerine % 50 zam yapıldığından meydan binası olarak isticar edilenlerle Genel Müdürlük merkezi için kiralanan binanın kira bedeli karşılığını temin için geçen yıla nazaran 15 000 lir fazlasıyla teklif olunmuştur.
12	67 500	67 500	Geçen yıla ait ödeneğin kâfi geleceği anlaşıldığından aynen teklif olunmuştur.
13	100 000	140 000	(R) cetvelinde yazılı giyim eşyasına müstehak olanlara mevcut ödenekle birer takım elbise ve kasket yaptırılmış ise de 1948 yılı içinde bunlara birer kaput yaptırılması gerektiğinden bu ihtiyacı karşılamak üzere geçen yıla nazaran 40 000 lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
14	6 000	6 000	Geçen yılın aynı olup 1948 yılında da kifayeti anlaşıldığından aynen teklif olunmuştur.
15	4 380 000	5 300 000	1948 yılı programına nazaran işletme servisi faz- lalaşacağından akaryakıt karşılığı olarak 120 000 lira, ve Amerikan kredilerinden satın alınan mal- zemenin taksit bedelleri olup Hazineye ödenecek borela karşı 600 000 lira ve serviste bulunan Doug- las tipi uçaklara lüzumlu malzemenin temini için de 200 000 lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
16	20 000	20 000	Geçen yıla ait ödeneğin kâfi geleceği anlaşıldığından aynen teklif edilmiştir.
17	1 050 000	550 000	Amerikalılarla yapılan sözleşmeler gereğince muhtelif meydanların inşaat programları neticelendikten sonra İngiltere'den satın alınan hangar, portatif evler ve atelye gibi kısımların inşaatı ancak o zaman tamamlanabileceği cihetle bu bölümden bu yıl için 500 000 lira indirilmiştir.
18	25 000	25 000	Geçen yıla ait ödeneğin kâfi geleceği anlaşıldığından aynen teklif edilmiştir.

B.	1947 yılı Lira	1948 yılı Lira	
19	100 000	160 000	1948 yılı içinde gelir miktarının 1947 yılına nazaran daha fazla elde edileceği tahmin edildiğinden verilecek bilet satış komisyon ücretini karşılamak maksadiyle 60 000 lira fazla teklif olunmuştur.
20	4 884 800	9 700 000	Yeni yapılacak hava limanları inşaat ve tesisatları için Amerikan firmalarıyla aktedilen sözleşmeler ve 5076 sayılı Kanun gereğince yapılacak tediyeler karşılığı olarak geçen yıla nazaran 4 815 200 lira fazla ödenek istenilmiştir.
21	70 000	40 000	1948 yılında 40 000 liralık ödenek kâfi geldiğinden 1947 yılına nazaran 30 000 lira düşülmüştür.
22	230 000	110 000	1948 yılı içinde getirilecek yabancı uzmanlar için 110 000 liranın kifayeti anlaşıldığından geçen yıla nazaran 120 000 lira düşülmüştür.
23	1	1	Sigorta parası olarak mevcut (1) lira 1948 yılı için de aynen teklif olunmuştur.
24	40 000	40 000	Geçen yıla ait ödeneğin kifayeti anlaşıldığından aynen teklif edilmiştir.
25	89 375	96 745	Renç teşkilâtında çalıştırılacak personelin (D) cetvelinde eklenmesinden ve mevcut hizmetlilerin ücretlerine yapılan ufak zam farklarından dolayı emekli keseneği tertibine 7 372 lira eklenmiştir.
26	15 000	40 000	1948 yılında uçak seferlerinin çoğalacağından dolayı bilet baskı miktarının fazlalaşacağından ve yaptırılacak propaganda ve tercüme giderlerinin karşılığını temin için 25 000 lira fazlasiyle ödenek istenilmiştir.
27	3 000	7 000	Mevcut ödeneğin kâfi gelmiyeceği ve 1948 yılı içinde mahkeme işlerinin çoğalacağına binaen bu bölüme 4 000 lira fazla ödenek eklenmiştir.
28	5 000	5 000	Geçen yıla ait ödeneğin kâfi geleceği anlaşıldığından aynen teklif edilmiştir.
29	20 000	39 700	Geçen yıl ödeneğinin kifayet etmemesinden ve birçok aktarma yapılması zorunda kalındığından dolayı 30 neu bölümden 20 000 lira düşülmek suretiyle bu bölüme 20 000 lira eklenmiştir.
30	25 000	5 000	1948 yılı için 5 000 liranın kifayeti anlaşıldığından 20 000 lira noksaniyle teklif olundu.
31	93 438	77 348	Cumhuriyet Merkez Bankasına verilecek para amortisman karşılığı olup geçen yıla nazaran 16 090 lira eksigi ile ödenek teklif edilmiştir.
	<u>13 402 287</u>	<u>18 776 870</u>	GENEL TOPLAM

(Gelir bütçesi)

B.	1947 yılı Lira	1948 yılı Lira	
1	1 660 000	3 000 000	1947 yılı için tahmin edilen bilet ve bagaj ücretlerinden vâkı olan tahsilâtın (2 500 000) liraya yaklaşmış olmasına ve 1948 yılı memleket iç ve dış sefer programına nazaran bu gelirin daha fazla olacağı hesap edilmesine binaen (1 340 000) lira fazla gelir tahmin edilmiştir.
2	100 000	200 000	Elde mevcut taşıtların birçoğunun kullanılmaya elverişli olmadığı gibi tamire de mütehammil bulunmalarına binaen bunların satılarak yerlerine yenilerinin alınması düşünülmesinden ve memleketimize giren yabancı uçaklardan alınan meydan ücretinin fazlalaşacağı tahmin edildiğinden dolayısı geçen yıla nazaran (100 000) lira fazlasıyla gelir konulmuştur.
3	3 965 000	10 965 000	Hazineden yapılan yardım miktarı geçen yıla nazaran (7 000 000) lira fazla olup devredilen para ile birlikte gider bütçesindeki 20 nci bölümde yazılı hizmetlere ait (9 700 000) liranın karşılığı temin edilecektir. Geriye kalan (3 965 000) lira da Genel Müdürlüğün gider bütçesinin karşılığı içindir.
4	7 680 000	4 612 000	1947 yılından 1948 yılına devredilecek para miktarı (4 612 000) lira olup geçen yıla nazaran (3 068 000) lira noksaniyle devir yapılmıştır.
	<u>13 405 000</u>	<u>18 777 000</u>	Genel toplam
	=====	=====	

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 yılı gelir ve gider bütçeleri yukardaki bildirişe göre denkleştirilmiş ve bunlara ait kanun tasarısı hazırlanarak sunulmuştur.

Rapor

5 . XII . 1947

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 yılı bütçe tasarısını tahlile girişmeden evvel Havayolları İşletmesinin bugünkü durumunu bir tablo halinde kısaca belirtmek yerinde olur.

1. — Devlet Havayolları işlerine umumi bir bakış :

Türkiye 1944 tarihli Şikago Anlaşmasına katılarak bazı vecibeler altına girişmiştir. Bu meyan da Londra'dan Hindistan'a yapılan bütün hava seferleri hakkında her bakımdan bilgi verme ve toplama zorundadır. Memleketin coğrafi durumu Türkiye havacılığına müsait imkânlar bahşetmektedir. Halen sayısı 14 dü bulan ecnebi şirketlerinin uçakları memleketimize uğramakta ve bazıları da transit olarak geçmektedir. Bu ise teknik kontrolleri, meydanlarda ikmalleri ve bazı ahvalde küçük tamir ve bakım işlerinin yapılması gibi hizmetleri de işletmeye tahmil edilmektedir.

Yürürlükte olan anlaşmalar gereğince rekabet önlenmiş memleketlerarası tarifeler de tesbit edilmiştir. Türkiye'de ilk defa olarak 1947 yılıla memleketlerarası hava seferlerine de katılmıştır. Bunlara ilâveten memleket içindeki hava seferlerinin gördüğü rağbet ve inkişaf da hava istasyonlarının ve vasıtalarının biranevvel modern bir şekilde teçhizini zaruri kılmaktadır.

Asrın en ileri teknik ve fen icaplarını bünyesinde toplayan Havayolları İşletmeciliğinin bilhassa ilk kuruluş devresinde tahmil ettiği malî külfetler ise çok ağırdır. Devlet Havayollarının mevcut imkânlarla sözü edilen bu işleri başarma zorunda bulunması kendisini birçok müşkillere karşı karşıya bırakmaktadır. Tesis ve inşa, işletme, şehirlerle irtibatı tesis, küçüklü büyüklü tamir ve bakım işlerinin hepsinin de bu İdareye ait oluşu malî külfetlerin ağırlığını artırmakta ve bu itibarla da daha uzun yıllar Hazinesinin yardımını gerektirmektedir.

2. —Halihazır işletme vasıtaları ve yeni yapılacak meydan ve tesisler:

12 si beton ve 7 si de toprak olmak üzere Devlet Havayollarının elinde halen 19 tayyare meydanı vardır. Yukarda arzolunan sebeplerden ötürü bu meydanların teçhiz ve tevsiine lüzum görülerek westinghouse ve white firmalarıyla anlaşmalar yapılmıştır. Bu işlerin mecmuu tutarı 43 300 000 lira tahmin edilmektedir. Her iki şirket 1949 yılının sonunda işlerini bitirecekler ve 1952 yılı sonunda da paraları ödenmiş olacaktır.

Bu anlaşmalar gereğince İstanbul'da Yeşilköy, Ankara'da Esenboğa meydanları, bugün Milletlerarası yürürlükte olan standartlara göre birinci sınıf Milletlerarası hava meydanı olarak inşa edilecek ve Eskişehir, Afyon, Konya, İzmir, Adana meydanları ise her türlü hava şartları altında gece ve gündüz uçuşa müsait bir hale getirileceklerdir. Eleziğ ve Erzurum gibi meydanlar da fennî aletlerle teçhiz edilecektir.

İşletmenin halen elinde bulunan uçakların model sayıları şunlardır:

a) Douglas 33 adet Bunlardan 12 si faaldir. 3 ü esasen yedek malzeme olarak kullanılmak üzere getirilmiştir.

b) Yunkers 52 5 adet Yedek parçaları olmadığından yerde kalmışlardır.

c) Dehavilland 6 adet Bez olduklarından kısa bir ömürleri kalmıştır. Bezlerinin ve motörlerinin değişmesi lâzımdır.

d) Eksipres 3 adet Fabrikası yedek parça vermediğinden tamir edilemiyor.

e) Aerovan 1 adet 1947 yılı içinde yeni olarak alınmıştır.

Tablonun tetkikından görüleceği üzere faal durumda yalnız 12 tayyare mevcuttur. Douglas modeli uçaklar için değil harb devresinde paraşütçü taşımak kastiyle yapılmışlardır. Bu vaziyette satın alınan bu tayyarelerden şimdiye kadar ancak 12 si yolcu uçağı haline ifrağ edilmiş diğer 15 inin de 1948 yılı içinde tamamlanacağı söylenmektedir.

Bu uçakların daha kaç yıl memleketin iç ve dış ihtiyaçlarını karşılayabileceklerini ve gelecek yıllar ihtiyaçlarını ilgililerden öğrenmek faydalı olur.

3. — Bütçenin tahlili :

a) Gider bütçesi :

1948 yılına ait bütçe teklifi bir yıl evveline nazaran 5 374 583 lira bir artışla 18 776 870 liraya yükselmiştir.

Vâkı artışların masraf nevelerine göre dağılışı şöyledir :

	Lira
Temsil ödeneği	1 800
Hizmetliler ücreti	97 440
Kilometre uçuş parası	30 000
Kırtasiye	3 000
Aydınlatma	4 000
Öteberi giderleri	9 500
Basılı kâğıt ve defterler	3 500
Posta ve telgraf ücretleri	2 961
Telefon ve başka haberleşme ücreti	2 500
Kira karşılığı	15 000
Giyecekler	40 000
İşletme	120 000
Satınalma	800 000
Geri verilecek bilet ve bilet komisyonu	60 000
Girişilecek yüklemeler	4 815 200
Tekaüt sandığına katılma	7 372
Baskı, yayım ve propaganda	25 000
Mahkeme giderleri	4 000
Geçen yıl borçları	19 700
Toplam	6 060 971

İşletmenin teşekkül ve taazzuv devresi içinde bulunması ve Teşkilâtının genişlemesi yüzünden bütçe giderlerinde henüz bir istikrar mevcut değildir. Bir yıl evveline nazaran istenen fazla ödeneklerden başlıcalarının sebepleri aşağıda arz edilmiştir.

Hizmetliler ücretinde görülen 97 440 liralık artış, uçakların emniyetle hareketini temin için yeniden kurulacak rene teşkilâtında çalıştırılması düşünülen personellerin D cetveline eklenmesinden ve bazı eleman ücretlerinin de teadülünü sağlamak arzusunun ileri gelmiştir.

1948 yılı uçak servis programına nazaran memleket içinde ve dışında yapılacağı tasarlanan 5 milyon kilometre için mürettebata verilecek olan uçuş kilometre parası olarak 7 ne bölüme 30 000 lira ilâve edilmiştir.

1948 yılı işletme faaliyetinin artacağı gözönünde tutularak akaryakıt karşılığı 120 000

Amerikan kredilerinden satın alınan malzemenin taksit bedelleri olup hazineye ödenecek olan fazla 600 000

Douglas tipi uçaklara lüzumlu malzemenin temini için de 200 000 lira ki, ceman 920 000 lira fazla ödenek konmuştur.

Yukarıda bahis mevzuu olan hava meydanları inşaatı, tesisat ve teçhizatı için Amerikan firmalarıyla akdedilen sözleşmeler ve 5076 sayılı Kanun gereğince yapılacak tediyeler karşılığı olarak da geçen yıla nazaran 20 nci bölüme 4 815 200 lira fazla ödenek istenilmiştir.

İşletmenin diğer bölümlerinde görülen müteferrik artırımlar ekseriyetle teşkilâtın genişlemesinden ve personelin artırılmasından mütevellit olduğu ileri sürülmektedir.

Bir yıl evveline nazaran bütçede görülen indirmeler de şunlardır :

	Lira
Geçici tazminat	300
İstasyon, hangar meydanı bina kurma	500 000
Staj ve tahsil giderleri	30 000
Yabancı uzmanlar ücreti	100 000
» » yolluğu	20 000
Eski yıllar borçları	20 000
Kâğıt para amortismanı karşılığı	16 090
Toplam	686 390

Amerikalılarla yapılan sözleşmeler gereğince muhtelif meydanların inşaat programları neticelendikten sonradır ki, ancak İngiltere'den satın alınan hangar, portatif evler ve atelye gibi kısımların inşaatı yapılabileceğinden 17 nci bölümde 500 000 liralık bir indirme yapılmıştır.

Genel Müdürlüğün 1946 yılı sarfiyatı ile, 1947 yılının on aylık hakikî sarfiyatı ve bu arada iş sahası ve hacminin gelişmesi gözönünde tutulması halinde dahi,

Geçici tazminat
Emekli ikramiyesi
Çocuk zammı
Doğum yardımı
Öteberi giderleri
Telefon ve haberleşme ücretleri
Geçici görev yolluğu
Baskı, yayım ve propaganda giderleri
Mahkeme giderleri
Temsil giderleri
Üzerinde bazı tasarrufların mümkün olduğu söylenebilir.

b) Gelir bütçesi :

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 yılı gelir bütçe tasarısı bir yıl evveline nazaran 5 372 000 lira fazlasıyla 18 777 000 liraya yükselmiştir.

1947 yılının on aylık bilet ve sair gelirleriyle 1948 yılı için hazırlanan iç ve dış sefer programları gözönünde tutularak gelirin bir evvelki yıla nazaran 1 340 000 fazlasıyla 3 000 000 liraya baliğ olacağı düşünülmüştür.

1948 yılında memleketimize gelecek yabancı uçaklardan alınacak meydan ücretlerinin artacağı tahmin edilerek 2 nci bölümdeki gelirin de 100 000 lira fazlasıyla 200 000 liraya ulaşacağı hesaplanmıştır.

Hazineden yapılan yardım miktarı geçen yıla nazaran 7 000 000 lira fazlasıyla 10 965 000 lira olup bunun da 9 700 000 lirası 4860 ve 5076 sayılı kanunlar gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığıdır.

1947 yılından 1948 yılına devredilecek para miktarı 4 612 000 lira olup bir yıl evveline nazaran 3 068 000 lira noksaniyle devredilmiştir.

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü bütçe kanun tasarısının 5 nci maddesindeki hükümler geçen yılın bütçe konuşmalarında da ele alınmış ve bu işin Teşkilât Kanununa ilâvesi gerektiği neticesine varılarak Komisyon mazbatasında temenniye şayan görülmüştü. Yapılan tetkiklerde temenninin henüz yerine getirilmediği anlaşılmaktadır.

Henüz teşekkül ve taazzuv halinde bulunan ve bir bakıma da ticari ve iktisadi zihniyetle çalışması gereken Devlet Havayolları İşletmesinin bugünden esasları atılırken bilhassa;

a) İşletme muhasebesi ve maliyet esaslarının düşünülmesi ve bunun için gereken tedbirlere başvurulması,

b) Her yapılamıyan ve başarılamıyan işler için hemen birer kadro ihdas zihniyeti değil, evvelâ bu işlerin az emek ve külfetle yürütülebilmesi imkânlarının tetkiki ve ancak bundan sonradır ki, gelişmelerle mütenasip tedbir alınması temenniye değer görülür.

c) İşletmenin gelişmesi, ihtiyaçlarının giderilmesi ve lüzumlu tedbirlerin zamanında alınabilmesi için de sürekli bir murakabe sistemine tâbi tutulmasını şimdiden düşünmek yerinde olur.

d) Daha uzun yıllar umumi bütçeye büyük külfet tahmil edecek bu İşletmenin daha ziyade ticari bir zihniyet ve maksatla giderlerini kapayabilmesi için elinden geleni yapması ve mümkün hallerde diğer firmalarla bu kasit etrafında iştirak ve anlaşmalar sağlaması da üzerinde durulacak konulardandır.

Eskişehir Milletvekili

Ahmet Oğuz

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/252

Karar No. 31

25 . XII . 1947

Yüksek Başkanlığa

Başbakanlığın 30 . IX . 1947 tarihli ve 6/2697 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Hava-yolları İşletme Genel Müdürlüğünün 1948 yılı bütçesi hakkındaki kanun tasarısı Komisyonumuzca havale buyurulmakla Ulaştırma Bakanı Şükrü Koçak, adı geçen İşletme Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Genel Müdürlüğün bütçesini inceliyen rapor-törün raporu okunmuş, Bakanın bu konudaki açıklamaları dinlenip İşletmeyi ilgilendiren so-ruların cevapları alınmış ve maddeler incelen-miştir.

Bu incelemelerden alınan sonuçlara göre: Ge-nel Müdürlük, Uluslararası Hava Anlaşmasının gerektirdiği esaslara göre memleketimizde yapıl-ması gereken tesislerini meydana getirmek üzere bir inşa faaliyetine geçmiş bulunmaktadır. Geçen yıl kabul edilen bir kanunla 43 milyon liralık gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişme yet-kisi alınmış ve bu yetkiye dayanılarak Ankara, İstanbul ve Adana'da üç hava limanının bütün fennî tesisleriyle birlikte inşası ve bu şehirler-arasında mütevassıt meydanlar ve diğer, uçuş em-niyetine taallük eden bilfûmum tertibatı vücade getirmek üzere gereken yüklenmeler yapılmış ve işe başlanmış bulunduğu ve bu inşaatın 1949 yılın-da bitirileceği alman izahlardan anlaşılmıştır. Ge-nel Müdürlük, ayrıca, memleketin en muhtaç bu-lunduğu yerlerde kendi bütçesi içinden ayrabi-leceği paralarla yeni meydanlar vücade getirmek kararında olduğu da açıklanmıştır.

Bundan başka, şehirlerarasında taksi tay-yareciliğinin ihdası için de işe başlanmış ve bu-na ait tayyarelerin memleketimizde yapılması hususunda teşebbüse girişilmiş bulunduğu da bildirilmiştir.

Komisyonumuz, bütçenin incelenmesi sıra-sında, muhasebe sisteminin malî muhasebeye göre tanzim edilmiş olup bir işletmenin maliyet ve rantabilesini anlamağa elverişli olmadığını anlamış bulunduğu biran evvel bu işlet-mede dahi bir işletme muhasebesinin meydana

getirilmesini ve bu esaslar dairesinde hazırlana-cak bilânçoların bütçe tasarılarına eklenerek esash incelemelerin yapılabilmesinin teminini te-menniye değer görmüştür. Bu meyanda bütçede işletme ve tesise ait ödeneklerin de ayrı bir ra-kamda görünmesini tavsiyeye şayan bulmuştur.

Genel Müdürlüğün 1948 yılı bütçesi geçen yıla nazaran (5 374 583) lira fazlasıyla (18 776 870) lira olarak teklif edilmiş bulun-maktadır. Bu fazlalık kısımlar itibariyle şu su-retle dağıtılmıştır:

Birinci maaş, ücret ve özlük haklar kısmına	128 940	lira
İkinci yönetim giderleri kıs-mına	80 461	lira
Üçüncü daire hizmetleri kıs-mına	5 781 572	lira
Dördüncü borçlar kısmına	19 700	lira

eklenmiş bulunmaktadır.

Birinci kısma eklenen miktarın en mühim-mi, uçuş emniyeti için tesis edilen renç teşki-lâtının gereken personelinin ücretli kadroya eklenmesi sebebiyle ücretler bölümüne (97 440) lira ve uçuş faaliyeti artmakta olduğundan 1948 yılının programına göre beş milyon kilo-metre uçuş için uçuş kilometre tazminatı bö-lümüne (30 000) liranın ilâvesi teşkil etmek-tedir.

İkinci kısımdaki fazlalık; giyim giderlerin-de, posta, telgraf ücretlerinde ve kanuni sebep-lerle kira karşılıklarındadır.

Üçüncü kısım ki, asıl işlmenin fennî hizmet-lerini kapsamaktadır. Bu kısımda (920 000) li-ra hava ve yer taşıtları giderlerine, (4 815 200) lirası 4810 ve 5076 sayılı Kanunlar gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığına ve geri ka-lanı da diğer bazı hizmetlere eklenmiş bulun-maktadır.

Gelir kısmında sebebi açıklanacağı veçhile yüklenmeler karşılığı bölümüne Komisyonu-muzca daha (1 000 000) liranın eklenmesi uy-gun görülmüştür.

Komisyonumuz bütçenin bütün rakamlarını inceliyerek yerinde görmüş ve gider bütçesini (1 000 000) lira fazlasıyla (19 776 870) lira olarak kabul etmiştir.

Gelir bütçesi :

Gelir bütçesinde geçen yılın gelir gidişi göz-önünde tutularak bilhassa İşletme gelirinde (1 340 000) liralık ve çeşitli gelirlerde (100 000) liralık bir fazlalık hâsıl olacağı tahmin edilmiştir. Bu, gerek hatların uzaması ve gerekse hava yolculuğuna olan rağbetin artması neticesidir. Bu yıl Hazineden yapılan yardım da (7 000 000) lira çoğaltılmıştır. Bu suretle Genel Müdürlük gelir bütçesi gider kısmını karşılayacak surette (18 777 000) lira olarak tahmin ve teklif edilmiştir.

Bütçenin Komisyonunda görüşülmesi sırasında Hükümetçe yapılan teklife göre 1947 yılında Yüksek Meclise kabul edilen bir ek ödenek kanunuyla İdareye verilmiş bulunan 2,5 milyon liradan 1947 yılında sarfedilmeyen bir milyon liranın gelir bütçesinin dördüncü geçen yıllardan devreden paralar bölümüne ilâvesini Komisyonumuz kabul etmiştir.

Bu suretle gelir bütçesi de gidere uygun olmak üzere (19 777 000) lira olarak kabul edilmiştir.

Bütçe Kanunu tasarısının birinci ve ikinci maddeleri gider ve gelir toplamlarına göre düzeltilmiş ve diğerleri aynıyle kabul edilmiştir.

Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Büt-

çe tasarısı cetvelleriyle birlikte Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Mardin	Diyarbakır	Ankara
<i>R. Erten</i>	<i>İ. H. Tıgrel</i>	<i>M. Eriş</i>
Kâtip		
Ankara		Amasya
<i>F. Öymen</i>		<i>A. Eymir</i>
Amasya		Ankara
<i>A. K. Yağitoğlu</i>		<i>N. C. Akkerman</i>
Ankara	Aydın	Balıkesir
<i>C. Gölet</i>	<i>Gl. R. Alpman</i>	<i>E. Altan</i>
Bursa	Bursa	Diyarbakır
<i>P. Bük</i>	<i>Dr. M. Talât Simer</i>	<i>Ş. Uluğ</i>
Eskişehir		Eskişehir
Muhafifim.		Muhafifim.
<i>A. Oğuz</i>		<i>H. Poltkan</i>
İstanbul	İzmir	Kastamonu
<i>Dr. A. Adıvar</i>	<i>S. Dikmen</i>	<i>M. Akalın</i>
Kırşehir	Kocaeli	Konya
<i>Ş. Torğut</i>	<i>Dr. P. Ş. Bürge</i>	<i>S. Çumralı</i>
Kütahya		Samsun
Muhafifim.		<i>M. A. Yörüker</i>
<i>A. Tahtakılıç</i>		
Tokad	Urfa	Yozgad
<i>R. A. Sevengil</i>	<i>E. Tekeli</i>	<i>S. Içöz</i>

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe Kanunu tasarısı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 18 776 870 lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 18 777 000 lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 3656 sayılı Kanunun 19 ncu maddesine giren hizmetlileri bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bölüm numaraları ile adları bağlı (E) işaretli cetvelde yazılı tertiplerden 3556 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi gereğince yönetimi gerekli geçici hizmetliler için aylık ücretli memur ve hizmetliler kullanılabilir. Bunların kadroları ile bunlardan uzmanlık yeri olanlar Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenir. Ve ertesi yıl bütçesiyle Büyük Millet Meclisine verilir. Bu bölümlerden alınacak kadroların eldeki kadrolara eklemeye olmaması gerektir.

MADDE 4. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü tarafından işletilmekte olan uçaklardan özel kanun ve tarifelere göre ücret alınır.

MADDE 5. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün pilot, makinist ihtiyacı noksanları gerektiğinde Genel Kurmay Başkanlığının uygun bulması üzerine Millî Savunma Bakanlığınca temin olunur. Bu suretle geçici olarak Havayolları İdaresinde çalıştırılacakların aylık ve uçuş zamları Millî Savunma bütçesinden ve tahakkuk edecek yolluk kilometre uçuş paraları ile ikramiyeleri Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü bütçesinden ödenir.

MADDE 6. — Geçen yıl borçları bölümündeki ödenek üstünde çıkacak borçlar ilgili oldukları hizmetlere ilişkin bölümlerden bu bölüme Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir. Eski yıllara ilişkin olup 1050 sayılı Kanunun 93 ncu maddesine göre zaman aşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçelerinde bulunan borçlar 1948 yılı bütçesinin

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 19 776 870 lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 19 777 000 lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

gider bölümleri artıklarından eski yıllar borçları bölümüne Maliye Bakanlığınca aktarılabilecek ödeneklerden ödenir.

MADDE 7. — Gider bölümlerinden yapılacak harcamalara ilişkin formül bağlı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanun 1 Ocak 1948 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan <i>H. Saka</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>Barutçu</i>
Devlet Bakanı <i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı <i>Münir Bîrsel</i>	İçişleri Bakanı <i>M. H. Göle</i>
Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Sîrer</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Gülek</i>
Ekonomi Bakanı <i>C. Ekin</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Ş. Adalan</i>	Tarım Bakanı <i>T. Coşkan</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>N. Gündüzalp</i>
Çalışma Bakanı <i>T. B. Balta</i>	

B. K.

MADDE 7. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Aynıyle kabul edilmiştir.

A - CETVELİ

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1947 yılı ödenegi Lira	1948 yılı için Hükümetçe isteneni Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
		<i>Birinci kısım - Aylık, ücret, ödenek, emekli ikramiyesi ve benzeri özlük haklar</i>			
		I - Aylıklar ve ücretler			
1		Aylıklar			
1		Memurlar aylığı	212 100	212 100	212 100
2		Açık aylığı	1 000	1 000	1 000
3		Emekli dul ve yetim aylığı	4 000	4 000	4 000
4		Temsil ödeneği	0	1 800	1 800
		Bölüm toplamı	217 100	218 900	218 900
2		Ücretler			
1		Memurlar ücreti	36 600	36 600	36 600
2		Hizmetliler ücreti	1 432 140	1 529 580	1 529 580
		Bölüm toplamı	1 468 740	1 566 180	1 566 180
3		Geçici hizmetliler ücreti	115 200	114 900	114 900
		II - Başka haklar			
4		Geçici tazminat	14 196	14 196	14 196
5		1683 sayılı Kanununun 58 nci maddesi gereğince verilecek emekli ikramiyesiyle 3424 sayılı Kanununun 5 nci maddesi gereğince verilecek tazminat	20 000	20 000	20 000
6		4178, 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar			
1		Çocuk zammı	13 400	13 400	13 400
2		Yakacak zammı	500	500	500
3		Doğum yardımı	2 000	2 000	2 000
4		Ölüm yardımı	2 000	2 000	2 000
		Bölüm toplamı	17 900	17 900	17 900

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1947	1948 yılı için	
			yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
7		Kilometre uçuş parası	155 000	185 000	185 000
		Birinci kısım toplamı	2 008 136	2 137 076	2 137 076
<i>İkinci kısım - Yönetim giderleri</i>					
I - Hizmete ilişkin olanlar					
8		Büro giderleri			
	1	Kırtasiye	5 000	8 000	8 000
	2	Döşeme ve demirbaş	30 000	30 000	30 000
	3	Aydınlatma	20 000	24 000	24 000
	4	Isıtma	25 000	25 000	25 000
	5	Öteberi giderleri	20 000	29 500	29 500
		Bölüm toplamı	100 000	116 500	116 500
9		Basılı kâğıt ve defterler	16 500	20 000	20 000
10		Posta, telgraf ve telefon giderleri			
	1	Posta ve telgraf ücreti	1 039	4 000	4 000
	2	Telefon ve başka haberleşme giderleri	22 500	25 000	25 000
		Bölüm toplamı	23 539	29 000	29 000
11		Kira karşılığı	30 000	45 000	45 000
II - Özlük olanlar					
12		Yolluklar			
	1	Sürekli görev yolluğu	12 000	12 000	12 000
	2	Geçici görev yolluğu	24 000	24 000	24 000
	3	Müfettişler yolluğu	1 500	1 500	1 500
	4	Yabancı memleketler yolluğu ve başka giderler	30 000	30 000	30 000
		Bölüm toplamı	67 500	67 500	67 500
13		Giyecekler	100 000	140 000	140 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1947 yılı ödenęi Lira	1948 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
14		4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak tedavi giderleri ve yollukları	6 000	6 000	6 000
		İkinci kısım toplamı	343 539	424 000	424 000
<i>Üçüncü kısım - Daire hizmetleri</i>					
I - Esaslı olanlar					
15		Hava ve yer taşıtları giderleri			
	1	İşletme	1 980 000	2 100 000	2 100 000
	2	Satınalma	1 600 000	2 400 000	2 400 000
	3	Onarma	800 000	800 000	800 000
		Bölüm toplamı	4 380 000	5 300 000	5 300 000
16		Taşıma giderleri	20 000	20 000	20 000
17		Meydanlar ve istasyon binaları hangar ve atelye kamulaştırma ve onarma giderleri	1 050 000	550 000	550 000
18		Ecza ve sıhhi gereçler giderleri	25 000	25 000	25 000
19		Geri verilecek paralar ve bilet satış komisyon ücreti	100 000	160 000	160 000
20		4860 ve 5076 sayılı kanunlar gereğince girişilecek yüklemeler karşılığı	4 884 800	9 700 000	10 700 000
II - Çeşitli olanlar					
21		4489 sayılı Kanun gereğince staj için yabancı memleketlere gönderilecek memurların yolluk ve başka giderleri	70 000	40 000	40 000
22		Yabancı uzmanlar, tercümanlar, memurlar ücreti			
	1	Ücretler	165 000	65 000	65 000
	2	Yolluk ve başka giderler	65 000	45 000	45 000
		Bölüm toplamı	230 000	110 000	110 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1947	1948 yılı için	
			yılı ödenęi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
23		Sigorta ücreti	1	1	1
24		İkramiye	40 000	40 000	40 000
25		Emekli keseneği			
	1	Memurlar tekaüdiyesi	10 605	10 605	10 605
	2	Hizmetlilerin D. D. Y. Tekaüt Sandığına katılma giderleri	78 768	86 140	86 140
		Bölüm toplamı	89 373	96 745	96 745
26		Baskı, yayın, propoganda ve tercüme giderleri	15 000	40 000	40 000
27		Mahkeme giderleri	3 000	7 000	7 000
28		Temsil giderleri	5 000	5 000	5 000
		Üçüncü kısım toplamı	10 912 174	16 093 746	17 093 746
<i>Dördüncü kısım - Borçlar</i>					
29		Geçen yıl borçları	20 000	39 700	39 700
30		Eski yıllar borçları	25 000	5 000	5 000
31		1715 sayılı Kanununun 8 nci maddesi gereğince kâğıt para amortismanı karşılığı	93 438	77 348	77 348
		Dördüncü kısım toplamı	138 438	122 048	122 048
KISIMLAR TOPLAMI					
		Birinci kısım toplamı	2 008 136	2 137 076	2 137 076
		İkinci kısım toplamı	343 539	424 000	424 000
		Üçüncü kısım toplamı	10 912 174	16 093 746	17 093 746
		Dördüncü kısım toplamı	138 438	122 048	122 048
		GENEL TOPLAM	13 402 287	18 776 870	19 776 870

B - CETVELİ

B.	M	Gelirin çeşidi	1947	1948 yılı için	
			yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonce tahmin edilen Lira
1		İşletme geliri			
	1	Meydanlar bilet geliri	1 460 000	2 500 000	2 500 000
	2	Meydanlar bagaj geliri	200 000	500 000	500 000
		Bölüm toplamı	1 660 000	3 000 000	3 000 000
2		Çeşitli gelirler	100 000	200 000	200 000
3		Hazineden yardım	3 965 000	10 965 000	10 965 000
4		Geçen yıldan devreden paralar	7 680 000	4 612 000	5 612 000
		GENEL TOPLAM	13 405 000	18 777 000	19 777 000

D - CETVELİ

Görevin çeşidi			Sayı	Ücret	Görevin çeşidi			Sayı	Ücret
<i>Pilotlar</i>					Telsiz akümülatörü		1	270	
					» » yardımcı		2	200	
Başpilot, kontrol ve yetiştirme pilotları	6	550			»		6	250	
Birinci sınıf pilot	20	475			»		15	225	
» » »	7	400			» rene makinisti		10	225	
İkinci » »	10	350			Rasat telsiz memuru		10	225	
Üçüncü » »	5	300			Meydan rasat memuru		20	200	
			48		Radyo aletleri teknisyeni		1	370	
					» ustabaşısı		1	370	
					» aletleri tamircisi		1	325	
					» » »		1	300	
					» tamircileri		3	300	
<i>Telsizciler</i>					<i>Makinistler</i>				
Telsiz merkez başmemuru	1	350			Birinci sınıf başmakinist		1	475	
Telsiz istasyon başmemuru	15	270			» » »		2	400	
» » »	5	240			Başmakinist		3	400	
» » memuru	12	225			» yardımcı		2	325	
» » »	15	200							
» başmemuru	2	350							
» istasyon makinisti	3	270							
» uçak elektrik makinisti	2	250							
» elektrikli	2	225							

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
İstasyon şef makinisti	10	300	Memur adayı	10	100
» » »	5	250		38	
Birinci sınıf servis revizyon makinisti	20	250			
Birinci sınıf makinist	10	250	<i>Çeşitli sanatkârlar</i>		
» » »	10	225	Kaynakçı	1	250
İkinci » »	10	225	Bordo âletleri başmakinisti	1	400
» » »	15	200	Bordo âletçisi	1	250
Üçüncü » »	10	200	Marangoz	1	250
» » »	10	175	»	1	225
Makinist yamağı	60	120	Tornacı	1	250
			Tesviyeci	1	250
	168		Frezeci	1	250
			Boyacı	1	250
			Tayyare döşemecisi	1	250
<i>Meydanlar</i>			Kanat terzisi	1	270
Bölge meydanlar başmüdürü	3	350	Gövde terzisi	1	250
Meydan müdürü	4	300	Saraç	1	200
» » [1]	9	250	Kaloriferci	2	150
» »	7	225	Başbahçıvan	1	175
» memuru [1]	13	200	Bahçıvan	2	125
» »	7	175	İtfaiyeci	5	175
» kâtibi	20	150	Şoför	10	200
			»	30	175
	63		Aşçı	1	150
				64	
<i>Çeşitli memuriyetler</i>			<i>Çeşitli hizmetliler</i>		
Başkontrolör	1	475	Odacıbaşı	1	100
Kontrolör	1	350	Odacı	30	80
Daire müdürü	1	250	Bekçi	35	100
Depo memuru	7	200	Renç bekçisi	10	125
Garaj âmiri	1	300	Sürekli işçi	40	80
Kâğıt takip memuru	1	200	Meydan tamir çavuşu	8	100
Kâğıt dağıtıcısı	1	175	Yoleu salonu memuru	1	200
Hostes	5	250			
Daktilo	5	150			
»	5	125			
				125	

[1] Genel Müdürlük bunlardan dördünü memleketimizle yabancı memleketler arasındaki anlaşma hava seferleri dolayısıyla o memleketlerde çalıştığı takdirde ücretlerini üç misline kadar arttırmaya yetkilidir.

E - CETVELİ

B.	M.	Ödeneğin çeşidi
3		Geçici hizmetliler ücreti
22	1	Ücretler

C - CETVELİ

Müstenit olduğu kanunun

Tarih No.

3 . VI . 1938 3424 Devlet Havayolları Genel
Müdürlüğü Teşkilât Ka-
nunu

R - CETVELİ

B. : 7 — Kilometre uçuş parası

Uçaklarla sefer, tecrübe ve talim uçuşu yapan geçici ve sürekli birinci ve kontrol ve yetiştirme pilotlarına katettikleri kilometre başına iki kuruş, ikinci pilot, mühendis, kontrolör, teknisyen, telsizci, makinist, hekim, hemşire, hastabakıcı hosteslere katettikleri kilometre başına 1,25 kuruş verilir.

B. : 13 — Giyecekler

(D) cetvelinde yazılı hizmetlilerden pilot, telsizci, makinist, sanatkâr, meydanlar ve çeşitli hizmetliler bölümünde görevleri yazılı olanlarla çeşitli memuriyetler bölümünde yazılı kâğıt dağıtıcı ve meydanlarda bulunan sıhhat memurlarına bu bölümdeki ödeneğin müsaadesi nispetinde ve idarece tâyin edilecek esaslar dâhilinde iş tulumları ile birer takım elbise, palto ve ayakkabı yaptırılır.

B. : 14 — 4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak tedavi giderleri ve yollukları

Ücretli memurlarla hizmetlilerin tedavi ve yol giderleriyle cenaze giderleri de bu tertipten verilecektir.

B. : 15 - M. : 1 — İşletme

Benzin, yağ satınalma bedelleri ile nakliye ücretleri ve hava seyrüseferleri için lüzumlu olan uçuş hava ve yer telsizleri ve diyagramlarıyla motör, tayyare telsiz kotları ve frekans tabloları ve renk tabloları ve teknik tesisatın bakım ve idamelerine ait tablolar, Şikago Anlaşmasına göre uçak ve ucucu personelde bulunması gereken belgeler ve dış memleketlere gidecek uçakların manifesto tab'iyesi ve manifestoya yapılandırılacak pul bedelleri ile yolculara seyahat esnasında verilecek yiyecek ve içecek bedelleri ve bu işlerle ilişkili ve işletmenin emniyeti, tevsii ve yeniden yapılacak tesisler için lüzumlu malzemeye ait bileümle ardiye, navlun, sigorta giderleri, memur ve

müstahdemlerin meydan şehir arası gidiş ve gelişlerine ait taşıt giderleri ve bunlara ilişkili her çeşit giderler bu bölümden ödenir.

B. : 15 - M. : 2 — Satınalma

Hava ve yer taşıtlarıyla sağlık, yangın söndürme taşıtları ve telsiz cihazları ve bunlara gereken motör ve gereçlerle atelye gereçlerinin satın alınması ve bu hususata ait başka bütün satınalma giderleri bu tertipten verilir.

B. : 15 - M. : 3 — Onarma

Hava ve yer taşıtlarıyla sağlık yangın söndürme taşıtları ve telsiz cihazları ve bunlara gereken motörlerin onarma giderleri bu işlerle ilişkili başka bütün giderler.

B. : 18 — Ecza ve sıhhi gereçler giderleri

Asit işleriyle çalışan akümülatörücü ve yamağı ile boyacı sâfi olarak verilmekte olan süt bedeli de bu tertipten ödenir.

B. : 19 — Geri verilecek paralar ve bilet satış komisyonları

Fena hava şartları, teknik veya idari sebeplerle vâkı olacak sekteler veya mecburi inişlerde yolcu ve personelin, bağaj, gazete vesairenin tarife hükmüne göre yetiştirilmeleri gereken yerlere kadar taşınması giderleri, bilet satış ve bağaj komisyonları ve bunlarla ilişkili her çeşit giderler bu tertipten ödenir.

B. : 20 — 4860 ve 5076 sayılı Kanunlar gereğince girişilecek yüklemeler karşılığı

Yapı ve kurma işlerine ait keşif, plân projelerin tercüme ve teksir giderleri bu bölümden ödenir.

B. : 26 — Esaslı yayın ve propaganda ve tercüme giderleri

Halkın tayyare yolculuğunu istekle karşılayabilmesine ve gerek iç ve dış memleketlerde yapılacak propaganda ve yolculara mahsus bilet ve bağaj baskı giderleri ve tercüme ücretleri bu tertipten ödenir.

